

Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника

Кафедра журналістики

Проректор

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

_____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Суспільно-політичні студії

Спеціальність «Журналістика»

Факультет філології

Івано-Франківськ – 2022 рік

Робоча програма «Суспільно-політичні студії» для студентів спеціальності «Журналістика», 15 с.

Розробник:

Марчук Наталія Василівна, кандидат політичних наук, доцент кафедри журналістики

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри журналістики

Протокол від “31” 2022 р. № 1

Завідувач кафедри:

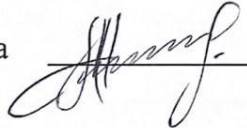
 (проф. Холод О.М.)

“31” серпня 2022 р.

Схвалено методичною радою факультету філології.

Протокол від “7” 09 2022 р. № 1

“7” вересня 2022 р.

Голова (доц. Мартинець А.М.)

Декан факультету філології

 (проф. Голод Р.Б.)

©Марчук Н.В., 2022 рік

© ПНУ, 2022 рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6.0	Галузь знань 06 Журналістика Спеціальності 061 Журналістика	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування):	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	____-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 180		1-й	____-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 8	Освітній рівень: бакалавр	24 год.	__ год.
		Практичні, семінарські	
		36 год.	__ год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		120 год.	год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: екзамен			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:2

для заочної форми навчання – немає

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Суспільно-політичні студії» полягає в тому, щоб на основі засвоєних знань про політику та діяльність політичних інститутів сформувати політичну свідомість та культуру майбутніх журналістів, їх ціннісних орієнтацій та настанов, сприяти формуванню активної громадянської позиції.

Завдання. Завданням є формування політичної свідомості та культури майбутніх журналістів; розробка навичок наукового аналізу спрямованих на забезпечення самостійного осмислення закономірностей політичного розвитку; знання політичних законів і категорій, здатність до самостійного критичного мислення; володіння необхідним рівнем політичної грамотності як важливої складової журналістської діяльності та громадянської культури особистості.

Дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**.

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК07. Здатність працювати в команді

ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК 01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності

СК02. Здатність формувати інформаційний контент.

СК 05. Здатність ефективно просувати створений медійний продукт;

Програмні результати навчання:

ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.

ПР 07. Координувати виконання особистого завдання із завданнями колег.

ПР 09. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.

ПР 13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук.

ПР 14. Генерувати інформаційний контент для будь-якого виду ЗМІ за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Історія політичної думки. Політика як система

Тема 1. Політика та наука про політику

Тема 2. Основні етапи розвитку політичної думки.

Тема 3. Політична система суспільства.

Тема 4. Держава як базовий інститут політичної системи.

Тема 5. Політичні режими.

Тема 6. Політична влада. Легітимність.

Тема 7. Основні ідейно-політичні доктрини.

Тема 8. Політичні еліти і політичне лідерство.

Змістовий модуль 2. Політичні процеси.

Тема 1. Політичні партії і партійні системи.

Тема 2. Громадянське суспільство. Громадські організації в Україні.

Тема 3. Вибори та виборчі системи.

Тема 4. Органи державної влади в Україні: поняття, ознаки, види.

Тема 5. Місцеві органи виконавчої влади в Україні.

Тема 6. Місцеве самоврядування в Україні.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	кон тр.	ін д	с.р .		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Політика та наука про політику		2	2			5						
Тема 2. Основні етапи розвитку політичної думки.		2	2			10						
Тема 3. Політична система суспільства.		2	2			5						
Тема 4. Держава як базовий інститут політичної системи.			2			10						
Тема 5. Політичні режими.		2	2			10						
Тема 6. Політична влада. Легітимність.		2	2			10						
Тема 7. Основні ідейно-політичні доктрини.		2	2			10						
Тема 8. Політичні еліти і політичне лідерство.			2			10						
Змістовий модуль 2.												
Тема 1. Політичні партії і партійні системи.		2	2			10						
Тема 2. Громадянське суспільство. Громадські організації в Україні.		2	2			10						
Тема 3. Вибори та виборчі системи.		2	2			10						
Тема 4. Органи державної влади в Україні: поняття, ознаки, види.		2	2			10						
Тема 5. Місцеві органи виконавчої влади в Україні.		2	4			10						
Тема 6. Місцеве самоврядування в Україні.		2	2			10						

Усього годин		24	36			120						
---------------------	--	----	----	--	--	-----	--	--	--	--	--	--

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Політика та наука про політику	2
2	Основні етапи розвитку політичної думки.	2
3	Політична система суспільства.	2
4	Держава як базовий інститут політичної системи.	2
5	Політичні режими.	2
6	Політична влада. Легітимність.	2
7	Основні ідейно-політичні доктрини.	2
8	Політичні еліти і політичне лідерство.	2
9	Політичні партії і партійні системи.	2
10	Громадянське суспільство. Громадські організації в Україні.	2
11	Вибори та виборчі системи.	2
12	Органи державної влади в Україні: поняття, ознаки, види.	4
13	Місцеві органи виконавчої влади в Україні.	4
14	Місцеве самоврядування в Україні.	4
	Разом	

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Порівняння поглядів Платона і Аристотеля на політику.	10
2	Політика і мораль у поглядах Конфуція і Н.Маккіавеллі.	5
3	Правова держава: сутність і основні принципи.	5
4	Індикатори демократії.	10
5	Постмодерна політична культура інформаційних суспільств.	5
6	Політична культура сучасної української молоді.	5
7	Провести аналіз проведення виборчої кампанії за поданою схемою.	10
8	Проаналізувати одну із політичних партій сучасної України (на вибір) за наданими критеріями	5
9	Провести аналіз діяльності громадської організації за поданою схемою	5
10	Підготувати рецензію на художній фільм Переглянути фільм «Експеримент 2: Хвиля» (Німеччина, 2008)	10
11	Зробити аналіз діяльності депутата Верховної Ради України відповідно до наданої схеми.	10
12	Підготувати доповідь про сервіси доступні на сайті Івано-Франківського міськвиконкому http://mvk.if.ua/	10
13	Вибрати одне рішення Івано-Франківської обласної ради, описати суть розглянутого питання, знайти матеріали у ЗМІ як пройшло голосування та яким чином було реалізоване прийняте рішення	10
14	Проаналізувати комунікаційну стратегію територіальної громади (на вибір)	10
15	Підготувати доповідь про одну із обласних програм. Інформація на сайті Івано-Франківської обласної ради	10
	Разом	120

Індивідуальні завдання

Завдання практичного характеру – написання текстів у різних жанрах та з використанням

різноманітних прийомів, аналіз документів та політичних програм. Аналіз проведення PR-кампаній та акцій, створення промо матеріалів та макетів брендваної продукції.

Методи навчання

Словесні методи: розповідь, пояснення. Наочні методи: презентація, ілюстрація. Практичні завдання: практична робота, самостійна робота, індивідуальні завдання, творчі завдання, аналіз документів. Елементи дистанційної форми навчання.

Методи контролю

Усний контроль у вигляді індивідуального та фронтального опитування. Письмовий контроль у вигляді контрольних робіт чи тестувань.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			
Т	СР	КР	Т	СР	КР	
25	10	15	25	15	10	50/50

Т – теми практичних занять;

СР – самостійна робота;

КР – контрольна робота

Методичне забезпечення

- 1.Методичні рекомендації з вивчення навчальної дисципліни.
- 2.Опорні конспекти лекційних та практичних занять.
- 2.Нормативні документи.
- 3.Ілюстративний матеріал.

Приклад екзаменаційного білета

1. Дайте характеристику політичної ідеології лібералізму. Неолібералізм.
2. Типологія виборчих систем.
3. Місцеве самоврядування в Україні. Об'єднані територіальні громади.
4. Тестування в системі дистанційного навчання

Перелік тем на екзамен

1. Політика як соціальне явище.
2. Політичні вчення Стародавньої Греції.
3. Політична думка часів Середньовіччя.
4. Політичні концепції Нового часу.
5. Сучасні політичні школи.
6. Розвиток політичної думки України.
7. Поняття політики: зміст та суть.
8. Структура та функції політики. Межі політики у суспільстві.
9. Суб'єкти та об'єкти політики.

10. Влада як явище суспільного життя. Сутність політичної влади.
11. Функції влади та методи її здійснення.
12. Ресурси політичної влади.
13. Легітимність політичної влади. Типи легітимного панування за М.Вебером.
14. Структура владних відносин та механізм розподілу влади.
15. Принцип розподілу влади.
16. Поняття політичної системи. Її суть, характер та зміст.
17. Характеристика структурних елементів політичної системи.
18. Функції політичної системи.
19. Типологія політичних систем.
20. Основні напрямки становлення та розвитку політичної системи сучасної України.
21. Виникнення та еволюція держави. Функції держави.
22. Форми державного правління. Форми державного устрою.
23. Правова держава: сутність та основні принципи.
24. Виникнення та еволюція політичних партій.
25. Сутність та місце партій у політичній системі.
26. Типологія політичних партій.
27. Функції політичних партій у суспільстві.
28. Поняття та типи партійних систем.
29. Проблеми становлення багатопартійної системи в Україні.
30. Політичний режим: суть та головні принципи.
31. Типологія і динаміка політичних режимів.
32. Основні риси політичного режиму в Україні на сучасному етапі.
33. Зародження демократії. Генеза демократії в політичній думці.
34. Зміст та сутнісні риси демократії.
35. Поняття громадянського суспільства.
36. Поняття, структура й функції громадянського суспільства
37. Особливості формування громадянського суспільства в Україні
38. Організаційно – правові форми громадських організацій в Україні.
39. Права громадських організацій та громадських спілок.
40. Національна спілка журналістів України
41. Поняття еліти, його генеза. Класичні теорії елітаризму (В.Паретто, Г.Моска, Р.Міхельс).
42. Політична еліта в структурі влади. Типологія еліт.
43. Природа і соціальна сутність політичного лідерства.
44. Типологія політичного лідерства.
45. Імідж політичного лідера.
46. Політичні еліти і лідерство в сучасній Україні.
47. Вибори, їх класифікація та особливості при різних політичних режимах.
48. Функції виборів.
49. Принципи виборів та їх організації.
50. Типологія виборчих систем.
51. Основні етапи проведення виборчої кампанії.
52. Абсентеїзм: поняття, ознаки, форми.
53. Сутність та основні характеристики політичної свідомості.
54. Механізм формування та структура політичної свідомості.
55. Типи політичної свідомості та її основні функції.
56. Поняття політичної ідеології, її суть, рівні та функції.
57. Функції та типи політичних ідеологій.
58. Дайте характеристику політичної ідеології лібералізму. Неолібералізм.
59. Історія та основні ознаки ідеології консерватизму. Неоконсерватизм.
60. Політична ідеологія соціалізму.
61. Націоналізм як політична ідеологія.
62. Політична доктрина соціалізму.
63. Анархізм як політична концепція.
64. Суть та основні характеристики політичної культури.
65. Рівні і типологія політичної культури.

66. Історичні особливості формування політичної культури.
67. Функції політичної культури.
68. Особливості формування демократичної політичної культури.
69. Орган законодавчої влади.
70. Глава держави.
71. Кабінет Міністрів України.
72. Судова влада в Україні.
73. Місцеве самоврядування в Україні. Об'єднані територіальні громади.
74. Прядок формування та функції місцевих рад.
75. Обласні державні адміністрації: повноваження та функції.
76. Компетенції голови Івано-Франківської ОДА.
77. Інформація доступна на сайті Івано-Франківської ОДА <http://www.if.gov.ua/>
78. Виконавчі комітети органів місцевого самоврядування.
79. Делегування повноважень обласної ради обласній державній адміністрації.
80. Державна служба в Україні.
81. Регламент Івано-
Франківської обласної ради (основні положення)
82. Природа, місце і роль міжнародної політики та міжнародних відносин у житті сучасного
суспільства.
83. Міжнародні організації (урядові, неурядові, глобальні, групові, регіональні) і
рухи, їх функції, завдання та тенденції розвитку в сучасному світі.
84. Україна в системі сучасних міжнародних відносин та її місце в сучасному
геополітичному просторі.
85. Глобальні проблеми сучасності та їх політологічний вимір, шляхи їх
розв'язання.
86. Особливості політики України на сучасному етапі розвитку.

Рекомендована література

Основна:

- Арон Р. Демократія і тоталітаризм // Філософія політики: Хрестоматія: У 4т. / Авт. – уклад.: В. П. Андрущенко (кер.) та ін. – К. : Знання, 2003. – Т.ІІІ. – С. 183-195.
- Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. — К., 2000.
- Вебер М. Политика как призвание и профессия // Избр. произв. – М. : Прогресс, 1990. – 230 с.
- Ворона В. Місцеве самоврядування і політичні партії в Україні: [монографія] / В. Ворона. — Х. : Магістр, 2008. — 184 с.
- Гелд Д. Демократія та глобальний устрій / Дейвід Гелд ; пер. О. Юдін, О. Межевікіна ; відп. ред. О. Юдін. - К. : Port-Royal, 2005. - 358 с.
- Гелей С. Д., Рутар С. М. Основи політології: навч. посіб. –3-є вид., перероб. і доп. – К. : Товариство «Знання», КОО, 1999. – 427 с.
- Кирилюк Ф.М. Історія політології. Підручник. – К., 2001.
- Кирилюк Ф.М. Політологія Нової доби. – К., 2001.
- Конституція України.
- Обушний М. І. Партологія : навч. посібник / М. І. Обушний, М. В. Примуш, Ю. Р. Шведа ; [за ред. М. І. Обушного]. — К. : Арістей, 2006. — 432 с.
- Основи демократії [Текст] : навч. посіб. / М. Бессонова [та ін.] ; ред. А. Колодій ; АПН України, Інститут вищої освіти, Українсько-канадський проект «Розбудова демократії». - К. : Видавництво «Ай.Бі.», 2004. - 668 с.
- Основи демократії [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / ред. А. Колодій. - 3-тє вид., оновлене і доп. - Л. : Астролябія, 2009. - 832 с.

- Політична система і громадянське суспільство: європейські і українські реалії : [монографія] / [за заг. ред. А. І. Кучеренка]. — К. : НІСД, 2007. — 396 с.
- Політична система та інститути громадянського суспільства в сучасній Україні : навч. посібник / [Ф. М. Рудич, Р. В. Балабан, Ю. С. Ганжуров та ін.] — К. : Либідь, 2008. — 440 с.
- Політологічний енциклопедичний словник: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. — К.: Генеза, 1997.
- Основи політичної науки: Курс лекцій в 4.ч. / За ред. Кухти Б.Л. — Львів, 2000.
- Політологія. Навчально-методичний комплекс. / За ред. Кирилюка Ф.М. — К., 2004.
- Політологія. Підручник. / За ред. Кирилюка Ф.М. — К., 2004.
- Політологія. Підручник. / За ред. Кулагіна Ю.І., Полуріза В.І. — К., 2002.
- Політологія: Підручник / За ред. О.І.Семківа. — Львів, 1994.
- Політологія: Посібник для студентів вищих навчальних закладів / За редакцією О.В.Бабкіної, В.П.Горбатенка. — К.: Видавничий центр “Академія”, 2001.
- Примуш М. В. Політичні партії: історія та теорія / М.В. Примуш. — К. : Професіонал, 2008. — 416 с.
- Романюк А. Партії та електоральна політика / А. Романюк, Ю. Шведа. — Львів : «Астролябія», 2005. — 348 с.
- Рудакевич О. М. Політологія. Лекції, семінари, самостійна робота: навчальний посібник. Видання друге, перероблене, доповнене. — Тернопіль: Видавництво Астон, 2007. — 304 с.
- Рудич Ф. Політична наука в Україні: стан і перспективи / Ф. Рудич / Політичний менеджмент. — 2003. — № 1. — С. 5-19.
- Рудич Ф. М. Політологія: підручник. — 3-тє вид., перероб., доп. — К. : Либідь, 2009. — 480 с.
- Шведа Ю. Р. Теорія політичних партій та партійних систем : навч. посіб. / Ю. Р. Шведа. — Львів : Тріада плюс, 2004. — 528 с.
- Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки): Підручник. — К.: Либідь, 2002.

Додаткова:

1. Аристотель. Политика // Соч.: В 4 т. — М., 1990. — Т. 4.
2. Базовкін С, Кремень В. Партії та громадські об'єднання України. — К., 1994.
3. Бодуен Ж. Вступ до політології. — К.: Основи, 1995.
4. Гаєць В. М. Державність України: на шляху до громадянського суспільства // Віче. — 1995. — № 5.
5. Головатий М. Ф. Мистецтво політичної діяльності. — К., 2002
6. Грушевський М. С. На порозі Нової України: Гадки і мрії. — К., 1991.
7. Дарендорф Р. У пошуках нового устрою: лекції на тему політики свободи у ХХІ столітті.- К.,2006.
8. Короткий оксфордський політологічний словник / Пер. з англ.; За ред.І. Макліна, А.Макмілана. — К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2005.
9. Кирилюк Ф.М. Політологія. Навчально-методичний комплекс. - К.:Центр навч. літ-ри, 2004
10. Класики політичної думки від Платона до Макса Вебера / С.Причепій (ред.). — К.: ВК ТОВ “Тандем”, 2002.
11. Коваленко А. Українська політологія: проблеми та труднощі періоду становлення // Сучасність. — 1994. — № 10.
12. Консерватизм: Антологія / Упоряд. Проценко О., Лісовий В. — К.: Смолоскип, 1998.
13. Коппель О.А., Пархомчук О.Ст. Міжнародні системи. Світова політика: Навчальний посіб.. — К. : ФАДА, ЛТД, 2001.
14. Кравченко Б., Прилюк Ю. Політичний лад в Україні та політична наука // Політологічні читання. — 1992. — № 1.
15. Лібералізм: Антологія / Наукове товариство ім. В'ячеслава Липинського / О.Проценко (упоряд.), В.Лісовий (упоряд.). — К.: Смолоскип, 2002.
16. Націоналізм. Антологія / Наукове товариство ім. В'ячеслава Липинського / Л.Б. (літ.ред.), О.Проценко (упоряд.), В.Лісовий (упоряд.). — К.: Смолоскип, 2000.
17. Політологія у схемах, таблицях, визначеннях. — К., 1999.
18. Політологія в Україні: стан і перспективи розвитку. — К., 2000.
19. Пойченко А. М. Політика: теорія і технологія діяльності. — К., 1994.
20. Політичні структури та процеси в сучасній Україні: політологічний аналіз. — К., 1995.
21. Ребало В., Бебик В., Пойченко А. Практична політологія. — К., 1998.

22. Рябов С. Політика як суспільне явище // Політологічні читання. — 1994. — № 2. — С. 189—222.
23. Рябов С. Структура і функції знань про політику // Політологічні читання. — 1994. — № 1. — С. 167—190.
24. Рябов С.Г. Політичні вибори. Навч. Посібник. — К., 1994.
25. Рябов С. Г. Політологічна теорія держави. — 2-ге вид. — К., 1996.
26. Скиба В. Й. Політологія. Теорія і методика навчального курсу. К., 1992.
27. Шумпетер Й. Капіталізм, соціалізм і демократія. — К., 1995.
28. Фукуяма Ф. Великий крах. Людська природа і відновлення соціального порядку /пер. з англ.- Львів: Кальварія, 2005.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання // www.nbuv.gov.ua
2. Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника // <http://www.library.lviv.ua/>
3. Національна парламентська бібліотека України // <http://www.nplu.org/>
4. Харківська державна наукова бібліотека України імені В. Короленка // <http://korolenko.kharkov.com/>
5. Наукова бібліотека ім.В. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка // <http://lib-gw.univ.kiev.ua/>
6. Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка // <http://library.lnu.edu.ua/bibl/>
7. Книжкова палата України імені Івана Федорова // <http://www.ukrbook.net/>

Додаткові ресурси

1. Офіційне Інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>
2. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України <http://zakon.rada.gov.ua/>
3. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України <http://www.kmu.gov.ua/control>
4. Офіційний веб-сайт Конституційного суду України <http://www.ccu.gov.ua/uk/index>
5. Офіційний веб-сервер Центральної виборчої комісії України <http://www.cvk.gov.ua/>
6. Офіційний веб-сайт Державного комітету статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Ради національної безпеки і оборони України <http://www.rainbow.gov.ua/>
8. Національний інститут стратегічних досліджень <http://www.niss.gov.ua/>
9. Офіційний сайт Ради Європи <http://www.coe.int/>
10. Офіційний сайт Венеціанської комісії Ради Європи <http://www.venice.coe.int/>
11. Офіційний сайт Європейського Союзу <http://europa.eu/>
12. Офіційний сайт ОБСЄ <http://www.osce.org/>
13. Офіційний сайт Вищої Атестаційної Комісії України <http://www.vak.org.ua/>
14. Сайт Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
15. Сайт Національної Парламентської бібліотеки України <http://www.nplu.kiev.ua/>
16. Сайт Інституту політичних політичних і етнонаціональних досліджень ім.І.Ф.Кураса НАН України <http://www.ipiend.gov.ua>
17. Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень <http://www.ucipr.kiev.ua/>
18. Сайт Українського центру політичного менеджмент <http://www.politik.org.ua/>
19. Сайт журналу «Політологічний вісник» http://www.nbuv.gov.ua/Portal/Soc_Gum/Pv/index.html
20. Сайт журналу «Віче» <http://www.viche.info/>
21. Сайт альманаху «Грані» <http://www.grani.org.ua/>
22. Сайт наукового вісника «Гілея» <http://www.gileya.org.ua/213>
23. Сайт журналу «Нова парадигма» <http://www.novaparadigma.org.ua/>
24. Сайт щоденної української газети «День» <http://www.day.kiev.ua/>

